

**Grupul Consultativ de dialog permanent
în domeniul protecției consumatorilor de
servicii financiare nebancaire**

OPINIA

GRUPULUI CONSULTATIV DE DIALOG PERMANENT

referitor la Proiectul pentru modificarea Codului Fiscal

Luând în considerare scopul principal al Grupului Consultativ de Dialog Permanent de facilitare a comunicării în domeniul protecției consumatorilor de servicii financiare nebancaire, între actorii pieței financiare nebancaire, a asociațiilor relevante în domeniul protecției consumatorilor și A.S.F., și a Regulamentului de Organizare și Funcționare a acestui grup aprobat de grup în data de 11 martie 2015, Grupul fiind consultant la solicitarea membrilor săi sau a A.S.F. referitor la măsurile necesare în acest domeniu și la acțiunile care vor fi întreprinse în domeniul protecției consumatorilor de servicii financiare nebancaire,

Grupul prezintă opinii și recomandări în domeniul protecției consumatorilor în principal cu scopul stabilirii unei culturi corespunzătoare pentru în acest domeniu și evaluarea dezvoltărilor pieței. Din perspectiva dezvoltării pieței de capital și a protejării intereselor consumatorilor/investitorilor, Grupul consultativ de dialog permanent în domeniul protecției consumatorilor de servicii financiare ne-bancaire emite următoarea

OPINIE:

Grupul Consultativ de Dialog Permanent în domeniul protecției consumatorilor de servicii financiare nebancaire, analizând din perspectiva protecției consumatorilor proiectul publicat pe 13.03.2015 pentru modificarea Codului Fiscal, consideră că, pentru a asigura dezvoltarea serviciilor financiare ne-bancaire și pentru a proteja în mod eficient consumatorii de servicii financiare ne-bancaire din România, mai ales cei din categoria de retail, aceștia fiind cei afectați direct de acest proiect legislativ, **propunerea legislativă ar putea fi revizuită**, cu luarea în considerare a următoarelor propuneri:

1. În legătură cu deductibilitatea fiscală a contribuțiilor efectuate către fondurile de pensii facultative în condițiile Legii nr. 204/2006 (Pilonul III), observăm că, pentru aplicarea corectă a limitei de deductibilitate de 650 de euro/an pentru contribuțiile la fonduri de pensii facultative și primele de asigurări voluntare de sănătate este necesară și armonizarea art. 78 alin. (2) lit. a) în cadrul Capitolului III “Venituri din salarii și asimilate salariilor” din noul Titlu IV “Impozitul pe venit”: „(2) Impozitul lunar prevăzut la alin. (1) se determină astfel: [...] a) la locul unde se află funcția de bază, prin aplicarea cotei de 16% asupra bazei de calcul [...] astfel încât la nivelul anului să nu se depășească echivalentul în lei a 650 de euro.”. Atare modificare se impune pentru a nu crea prejudicii beneficiarilor sistemului de pensii private generate de neclarități în aplicarea deductibilității de către angajatori.

2. În ceea ce privește prevederile art. 129, Titlul IV, care instituie obligația persoanelor fizice rezidente în România, cu domiciliul în România, precum și a persoanele fizice nerezidente care îndeplinesc condițiile de rezidență de la o anumită dată, începând cu data de la care îndeplinesc aceste condiții, de a declara și plăti impozit pentru veniturile din străinătate, ale art. 118 alin. 4, care prevede că reportarea și compensarea pierderilor anuale cu veniturile anuale din transferul titlurilor de valoare se face separat pentru fiecare țară din care acestea provin, ale art. 91 alin. 2, care stabilește că veniturile din transferul titlurilor de valoare emise de rezidenți români sunt considerate ca fiind obținute din România, indiferent dacă sunt primite în România sau în străinătate, considerăm că, prin faptul că se ține cont numai de locul de rezidență al emitentului și nu de locul de tranzacționare a titlurilor de valoare, corect și perfect aplicabil în cazul transferului titlurilor de participare la societăți închise (definiția titlului de participare fiind cea din Codul Fiscal și nu din Legea nr. 297/2004), nu constituie un principiu de tratament corect, adecvat pentru titlurile de valoare tranzacționate pe piața de capital. Rațiunile care stau la baza acestei afirmații sunt:
 - a. Investitorii care tranzacționează la bursa din România, prin intermediari autorizați în România, atât acțiuni ale unor companii rezidente în România cât și ale unor companii rezidente în alte țări (de exemplu, acțiunile companiilor de pe piața ATS

Internațional), vor fi nevoiți să depună la ANAF, pentru aceste venituri, atât declarația 200 pentru veniturile realizate în România, cât și declarația 201 pentru venituri din străinătate, separat pentru fiecare țară a emitentului, deși ei efectuează toate tranzacțiile în România și relațiile contractuale pe care le dețin sunt cu intermediari români. Intermediarii, la rândul lor, vor fi nevoiți să întocmescă și să transmită fiecărui investitor fișe informative separate pentru fiecare țară de rezidență a emitentului titlurilor de valoare tranzacționate la bursa din România. Această întreagă procedură este de natură să afecteze direct investitorii din România, consumatori de servicii financiare ne-bancare.

- b. Nu se va putea face compensarea tuturor pierderilor cu veniturile din transferul titlurilor de valoare pe bursa din România, compensarea făcându-se separat, pe fiecare țară de rezidență a emitentului. Considerăm că acest aspect reprezintă un factor de descurajare a investitorilor să tranzacționeze la bursa din România, pentru aceștia fiind poate mai convenabil să tranzacționeze la o bursa străină, printr-un intermediar străin.
- c. Codul fiscal nu specifică în mod clar dacă, în cazul titlurilor de valoare emise de nerezidenți, țara de proveniență a venitului este țara de rezidență a emitentului, lăsându-ne doar să deducem prin asimilare cu definiția dată veniturilor din transferul titlurilor de valoare obținute în România, ceea ce va crea dificultăți și neclarități în aplicare. În condițiile în care țara de proveniență a venitului este importantă pentru deducerea pierderilor, este necesar ca modul de determinare a acesteia să fie foarte clar. În același context, de neclaritate, se înscrie și situația tranzacționării unor produse derivate, care practic nu au un emitent, ci doar poziții deschise la bursă, nefiind stabilit cum va fi interpretată sintagma „emise de rezidenți români”.

Drept urmare, în considerarea celor prezentate mai sus, este recomandabil ca în cazul transferului instrumentelor financiare și al altor operațiuni efectuate cu acestea, țara de proveniență a venitului să fie „locul de tranzacționare” definit conform Directivei

2014/65/UE (Directiva MiFID II), respectiv țara în care este autorizată piața reglementată, sistemul multilateral de tranzacționare (MTF), sistemul organizat de tranzacționare (OTF) în cadrul căruia se tranzacționează instrumentele financiare sau operatorul independent prin intermediul căruia se tranzacționează acestea, în cazul transferului titlurilor de participare emise de societățile închise, țara de proveniență a venitului să fie țara de rezidență a emitentului, iar în cazul răscumpărării titlurilor de participare la organismele de plasament colectiv, țara de proveniență a venitului să fie țara de rezidență a societății de administrare a investițiilor care a răscumpărat titlul respectiv.

3. În cadrul propunerii de modificare a Codului fiscal nu sunt detaliat precizate următoarele operațiuni specifice pieței de capital și pentru care se plătește impozit anual, prin completarea Declarației 230. Se încadrează în acest gen de operațiuni următoarele:
 - a. răscumpărările de acțiuni inițiate de societăți conform art. 134 din Legea nr. 31/1990 privind societățile comerciale, republicată;
 - b. răscumpărările de acțiuni inițiate de societăți conform Legii nr. 151/2014 privind clarificarea statutului juridic al acțiunilor care se tranzacționează pe piața RASDAQ sau pe piața valorilor mobiliare necotate;
 - c. răscumpărările de acțiuni inițiate de societăți conform Dispunerii A.S.F. de măsuri nr. 8/2006.

Propunerea de modificare a Codului Fiscal nu precizează direct aceste operațiuni, motiv pentru care pot exista dificultăți sau neclarități cu privire la modalitatea în care se impozitează veniturile din aceste operațiuni. Atare completări sunt necesare pentru asigurarea unei transparențe și stabilități fiscale, necesare investitorilor.

4. Din conținutul art. 128 Titlul IV care stabilește obligația contribuabililor persoane fizice nerezidente care realizează venituri din România să declare și să plătească impozitul corespunzător, direct sau printr-un împuternicit, conform Codului de procedură fiscală, coroborat cu prevederile art. 12, litera i), Titlul I, care prevede că veniturile unei persoane fizice nerezidente obținute din transferul titlurilor de participare deținute la o persoană

juridică română și din transferul titlurilor de valoare emise de rezidenți români sunt considerate venituri din România, respectiv ale art. 225, litera b), Titlul VI, care stabilește că dacă acestea sunt obținute pe piețe de capital străine, sunt neimpozabile, rezultă că în cazul persoanelor fizice nerezidente este relevant locul de tranzacționare sau al intermediarului tranzacției (în funcție de cum este interpretată sintagma „pe piețe de capital străine”) și acestea nu datorează impozit în România pentru veniturile din transferul titlurilor de participare deținute la o persoană juridică română și din transferul titlurilor de valoare emise de rezidenți români, obținute pe piețe de capital străine. În plus, persoanele fizice nerezidente nu au obligația de a declara și a plăti impozit pentru veniturile din transferul titlurilor de valoare emise de rezidenți străini, tranzacționate pe piața de capital din România, chiar dacă acestea se tranzacționează printr-un intermediar din România, având în vedere că veniturile persoanelor fizice nerezidente din transferul titlurilor de valoare sunt impozabile în România numai dacă sunt emise de rezidenți români, conform art. 221, litera b). Din această cauză, recomandăm ca și în cazul persoanelor fizice nerezidente abordarea să fie tot cea propusă la persoanele fizice rezidente, în ceea ce privește veniturile obținute din transferul titlurilor de participare și al titlurilor de valoare obținute în România.

5. De asemenea, pentru a asigura o protecție adecvată a investitorilor, consumatori de servicii financiare ne-bancare, pentru a asigura un tratament corect și pentru a permite dezvoltarea pieței de capital autohtone, recomandăm luarea în considerare la art. 93, Titlul IV, Capitolul V și a pierderilor rezultate din lichidarea unei persoane juridice, nu numai a veniturilor.
6. În același context, de revizuire a politicii fiscale, considerăm că ar fi oportună reducerea impozitului pe venitul din transferul titlurilor de valoare pentru investitorii (contribuabili) care au deținut aceste titluri pentru o perioadă mai mare de un an, în vederea încurajării investițiilor în titluri de valoare pe termen lung, în detrimentul operațiunilor speculative. Această măsură este destinată stabilității financiare a pieței de capital, care implicit conduce la creșterea încrederii investitorilor și la dezvoltarea sustenabilă a pieței. De asemenea, astfel se ține cont de inegalitatea de tratament a instrumentelor financiare, în ceea ce privește

impozitul pe venitul din transferul acestora, având în vedere că veniturile din transferul titlurilor de stat și al obligațiunilor municipale nu sunt impozabile.

7. Referitor la plata CASS pe veniturile realizate urmare investițiilor pe piața de capital, este necesar să se aibă în vedere că aceste venituri sunt supuse impozitului, iar plata acestor contribuții este de natură să descurajeze participarea investitorilor individuali (de retail) pe această piață. Veniturile din operațiuni desfășurate pe piața de capital, fie că sunt venituri realizate din vânzarea valorilor mobiliare fie că sunt venituri realizate din încasarea de dividende, nu sunt similare veniturilor fixe realizate ca urmare a unui salariu sau a altor venituri fixe similare și, deci, o astfel de impunere nu își găsește un fundament economic sau social. Nu în ultimul rând, atare impunere conduce la o suprafiscalizare a acestor venituri, de aproximativ 30%, ceea ce este de natură să elimine prezența consumatorilor – investitori individuali (de retail).
8. Aplicarea CASS pentru veniturile din investiții, împreună cu celelalte două măsuri conexe, vor avea un puternic efect negativ asupra investitorilor, a industriei fondurilor de investiții, precum și a pieței de capital în ansamblu. Includerea veniturilor din investiții în categoria surselor de venit supuse CASS va descuraja comportamentul de investire/economisire al populației, prin diminuarea câștigului net disponibil precum și printr-un efort operațional mai ridicat de conformare cu prevederile legale. Includerea, prin impunere, pentru venitul din investiții a unei baze anuale minime de calcul a CASS egală cu valoarea salariului anual minim brut înmulțită cu 12 luni va penaliza investitorii ce economisesc/investesc sume relative reduse. Vor exista numeroase situații în care valoarea câștigului va fi inferioară valorii minime de plată a CASS, caz în care investitorii vor trebui să acopere din buzunarul propriu diferența. Chiar și în cazul unor valori investite mai mari, dar pentru care se realizează marcări parțiale anuale de profit se pot întâmpina astfel de situații. Drept urmare, este recomandabil să se modifice art. 178 alin. 3 în sensul „suma tuturor bazelor lunare de calcul prevăzute la art. 154 alin (1)”.

Pentru aceste considerente, propunem excluderea veniturilor din investiții din categoria surselor de venit supuse CASS, cu excepția situației în care aceste venituri sunt singurele realizate de către contribuabil.

9. Pentru a stimula participarea asociațiilor de protecție a consumatorilor și a celor ce reprezintă actorii pieței la realizarea campaniilor de educare și informare a consumatorilor de servicii financiare nebancaire, se recomandă propunerea de modificare a art. 25 alin. 4 lit. i), în sensul: „cheltuielile de sponsorizare și/sau mecenat și cheltuielile privind bursele private, acordate potrivit legii; contribuabilii care efectuează sponsorizări și/sau acte de mecenat, potrivit prevederilor Legii nr. 32/1994 privind sponsorizarea, cu modificările și completările ulterioare, și ale Legii bibliotecilor nr. 334/2002, republicată, cu modificările și completările ulterioare, precum și cei care acordă burse private, potrivit legii, scad sumele aferente din impozitul pe profit datorat. Sumele care nu sunt scăzute din impozitul pe profit, potrivit prevederilor prezentei litere, se reportează în următorii 7 ani consecutivi. Recuperarea acestor sume se va efectua în ordinea înregistrării acestora, în aceleași condiții, la fiecare termen de plată a impozitului pe profit.”. În același context, se propune introducerea la art. 42 a posibilității depunerii fișei 230 și în format electronic (pentru donarea celor 2%), precum și completarea art. 285 alin. 1 cu lit. s) la scutirea de taxă, respectiv “Donațiile de alimente, bunuri și a cărților având ca scop asistența și/sau protecția socială, efectuate de entități juridice.”.

În concluzie, având în vedere că proiectul publicat pentru modificarea Codului Fiscal poate aduce îmbunătățiri în ceea ce privește protecția consumatorului de servicii financiare ne-bancaire, direct sau indirect, prin asigurarea dezvoltării pieței de capital, Grupul face recomandările prezentate mai sus.

București
15 aprilie 2015